

svého vyznání vzdali, tak aby bylo odstraněno schisma; svůj řád a kázeň si mohou ponechat. Blahoslav setrval při svém stanovisku. S nemalým sebevědomím zdůvodnil věrnost, kterou jsou Bratři povinni zachovat vlastní konfesi. Ne že by byla nad jiné plnější — ač o lepší české nevědí — ani proto, že byla schválena vynikajícími muži, ale především proto, že v ní jejich předkové nepsali jen, jak se věřit má či jak kdo o čem učí, nýbrž jak oni skutečně věřili a učili, jak se v bratrských sborech toto učení opravdu předkládá, jaký život se podle něho vskutku vede. Ostatně — rozvádí Blahoslav pozoruhodně Lutherovo slovo, aby Bratři byli apoštoly Čechů, jako on se svými káže Němcům — nemůže být všude týž způsob sborů; rozmanitost konfesí a řádů je oprávněná. Jaký tedy důvod, aby se Jednota vzdávala svého vlastního osvědčeného vyznání a řádu? Augsburské konfesi Bratři „místo dávají“, zvláště jak byla interpretována v Melancthonově *Confessio Saxonica* [1551] a ve vitemberském katechismu, právě r. 1571 vydaném, „poněvadž se vidí zřetelně, že jedna a táž pravda jest i od Bratří i od Vitemberských vyznána“. [Obsáhlý článek Saxoniky o večeři Páně byl r. 1570, jak uvidíme, přijat do formule Sandoměřské dohody, platné pro Bratry v Polsku.] „Disciplinam autem et ordinem Fratres retinere volunt — řád a kázeň chtějí však Bratři podržet — a od ní žádnou měrou nijakž pustiti nemíní, ale ji zachovávat tak jako prve hned od počátku Jednoty své; však mají pro ni tolik souhlasu od vitemberských přátel, i od Lutherů samého a jeho druhů. [Je nutné pamatovat, že Bratrská konfese mluví o řádu a kázni, takže i tyto věci patří Bratrům do vyznání.] Dá-li Bůh, že dojde mezi evangelickými církvemi k dohodě o jediné konfesi, ať o jedné z dosavadních, ať o nově sestavené, Bratři se té jednomyslnosti budou velmi těšiti a zachovají se pak, jak náleží na pravé a věrné křesťany. Věřil však Blahoslav, že k takové dohodě dojde? Na jeho projevu, jenž byl v Úzké radě přijat a pojat mezi dekrety [234 n.], je příznačný nejen důraz na řád a kázeň, ale i ono výslovné přiznání k filipismu, který byl ovšem vždy určitěji gnésioluterány potírán a v málo letech bude se vši ostrostí odmítnut jako opovržlivá zrada na pravém luterství.

I ve své době pokládal Blahoslav církev *podobojí*, byť šlo o její novoutrakvistickou část, za velmi nedokonale opravenou, její kněze za nedovzdělané, neukázněné, nejednomyslné jako bývali za dřívějších let. Proti výzvám s této strany, jejichž smyslem bylo volání po jednotě reformační církve, stavěl zásadu věrnosti Jednotě. Nesmí opustit dary jí od Boha svěřené pro zevní jednotu s těmi, kdo se oddávají klamně naději, že vyléčí Babylon. Je sice pravda, že v církvi podobojí a v jejím kněžstvu bylo stále mnoho nedostatků. Z Vitemberku se ozývaly stesky profesorů, že jim ke zkoušce a k ordinaci posílají z málokteré země kandidáty tak špatně připravené a kvalifikované jako z Moravy. I v Čechách chybělo mnoho do žádoucího stavu. Ještě skladatelé české agendy, vydané v Lipsku r. 1581, žalovali na mnohé kněze, zcela nehodné duchovního úřadu, a na vrchnosti, které takovým lidem svěřují duše svých poddaných. Ale zdali bylo správné nedbat úsilí o nápravu, které vyvíjeli lepší z evangelických kněží českých a moravských? V Blahoslavovi trval týž odpor k průměrné církvi, jaký ovládal B. Řehoře, když nemohl zůstat v církvi vedené Rokycanou, a jaký znovu a znovu dělí zastánce církve výběrové od obhájců principu církve lidové.

Pokud jde o řád a kázeň v církvi, byli ovšem Jednotě blízcí *kalvinisté*. Jednota se s Calvinem a s jeho žáky živě seznamovala, zvláště v Polsku. Blahoslav si byl vědom veliké vnitřní příbuznosti bratrství a kalvinismu. Kalvinisté mu byli vysloveně bližší než luteráni přes jisté napětí, které v Polsku dělilo Bratry od reformovaných právě při úzkém vztahu k nim; povíme o tom více v kapitole o polské větvi Jednoty. Ve svém pohledu k šíři světové reformace dovedl kladně hodnotit nejen Calvina, ale i Zwingliho, třeba tu zůstával rozpor v učení o večeři Páně. Spolu s B. Červenkou trval i vůči kalvinistům při názoru, že svátost nepřestává být svátostí v ústech nehodně přijímajícího, takže se tělo a krev Páně podává dobrým i zlým, těmto ovšem k soudu a nikoli ke spasení. Hájil také starší církevní řády u Bratří obvyklé: staré perikopy, soukromou zpověď, oprávněnost názvu „kněz“. Když pak mezi kněžskými mládenci svěřenými jeho péči pozoroval sklon k hloubání o predestinaci v kalvínském smyslu, varoval je